

**Стратегічна і координаційна зустріч міжнародних експертів з представниками
Держпродспоживслужби щодо інтеграції компетентним органом ризик-
орієнтованих концепцій в процедури управління ризиками**

Дата проведення: 25 листопада 2021 року

Он-лайн платформа: ZOOM

Відповіді спікерів на запитання, які не були озвучені під час заходу

Спікер	Питання	Відповідь
Ольга Шевченко	В нас є затверджені Методичні рекомендації щодо процедур здійснення відбору зразків на виконання Плану державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у живих тваринах і необроблених харчових продуктах тваринного походження, а чи планується такі методичні рекомендації стосовно моніторингу рослинної продукції, риби та ін. з метою формування планів державного моніторингу та проведення відбору зразків з урахуванням оцінки ризику?	На сьогоднішній день така робота не планувалась, відбір проб при моніторингу рослинної продукції здійснюється відповідно до наказів Мінагрополітики 490, 288, 289, 34, 264. Проте, якщо на вашу думку це є необхідним для ефективної роботи системи Держпродспоживслужби, можемо розглянути.
Саня Сепарович	Яким чином уникнути конфлікту інтересів та незалежності, коли іде функціональне розмежування оцінки ризиків і управління	Найкращий спосіб уникнути конфлікту інтересів під час аналізу ризиків – це переконатися, що два незалежні органи (установи) беруть участь у процесах оцінки ризиків та управління ризиками. Посадові особи, які мають повноваження на управління

	ризиків, як у нас в Україні?	ризиками, не повинні бути частиною/членом групи/комітету з оцінки ризиків.
	Чи має бути обґрунтування від ризик-менеджерів чому вони не застосували всі рекомендації від оцінювачів ризику, які наведені в звіті за результатами проведеної оцінки ризиків?	Дуже доцільно прийняти та впровадити результати оцінок ризиків. Однак це не завжди досяжно, якщо деякі ресурси, необхідні для впровадження, є неадекватними, тобто фінансові, людські, матеріальні тощо. За результатами оцінки ризику є рекомендації. Загалом рекомендації як такі не є обов'язковими, а обов'язковими є заходи, передбачені законодавством, якщо інше не передбачено національним законодавством. Також існують ситуації в міжнародній торгівлі, наприклад, для країн, які є членами СОТ, рекомендації МЕБ у міжнародній торгівлі тваринами та продуктами тваринного походження є обов'язковими.
	Якими документами регламентуються права і обов'язки ризик-менеджерів, координаторів оцінки ризиків та оцінювачів ризику?	Немає конкретного документа в контексті обов'язків ризик-менеджерів, окрім регулярного опису завдань та відповідальності конкретної посади державних службовців відповідно до Положення про внутрішню організацію компетентної установи (Міністерства, Агентства, Інституту). Для координаторів оцінки ризиків та оцінювачів ризиків обов'язки та відповідальність визначені внутрішніми актами Центру безпеки харчових продуктів Хорватського агентства сільського господарства та продовольства (раніше відомого як Хорватське агентство з безпеки харчових продуктів).
	Чи має запит на оцінку ризику затверджуватись головою чи заступниками голови компетентного органу при ініціації його наприклад начальником відділу і як організовано	Це залежить від структурної організації та ієрархії всередині установи. Зазвичай керівники установи/відділу керують усіма заходами, що належать до їх компетенції, включаючи надання запитів на оцінку ризиків.

	процес передачі такого запиту?	
Йохан Штайнвайдер	Чи проводите ви навчання чи роз'яснення щодо процедур оцінки ризиків для ризик-менеджерів?	Якщо є потреба, ми пояснюємо їм спеціальні процедури. Але в більшості випадків вони хочуть отримати лише результати і бути впевненими, що ми працюємо над науковими стандартами оцінки ризиків.
	Яким чином Ви регулюєте питання щодо конфлікту інтересів та "незацікавленості у результатах оцінки ризиків" при залученні зовнішніх експертів та стейкхолдерів для проведення певної оцінки?	Оскільки ми на національному рівні проводимо більшість оцінок ризиків у межах нашого Агентства (AGES), у нас немає проблеми конфлікту інтересів. EFSA на європейському рівні, з іншого боку, впроваджує багато заходів щодо цього і з ними можна ознайомитись за посиланням: https://www.efsa.europa.eu/en/howwework/independentscience Що стосується даних, треті сторони готові поділитися своїми даними з EFSA, оскільки там дані більш анонімні.
	В яких випадках може залучатись ризик-менеджер в процес оцінки ризиків при функціональному розмежуванні? Наприклад: при формуванні складу наукової-експертної робочої групи затвердження її складу наказом, який підписує голова компетентного органу ризик-менеджер буде розцінюватись як вплив ризик-менеджера на оцінку ризиків?	Між Європейською Комісією (ЄК) та EFSA управління ризиками та оцінка ризиків чітко розділені. Комісія використовує цю оцінку ризику для обговорення її у своїх експертних групах і може попросити EFSA провести додаткову оцінку ризиків. Вони також можуть вирішити відкласти прийняття рішень або замовити подальші запити на інформацію щодо соціально-економічних наслідків нових заходів. Це рішення ЄК, кого вони запросять для подальшого вивчення питання. На національному рівні Австрії, якщо наш ризик-менеджер потребує подальшої підтримки з оцінки ризиків на додаток до оцінки ризиків EFSA, ми, з боку AGES намагаємося надати цю підтримку. Якщо є запит від ризик-менеджерів щодо зовнішніх експертів, ми запрошуємо їх надати нам свій висновок щодо оцінки ризиків. Якщо ми

		<p>бачимо, що є відмінності, ми пояснюємо відмінності ризик-менеджеру. Крім того, ми пропонуємо ризик-менеджеру винести це неоднозначне питання до робочих груп національного харчового кодексу для обговорення. Австрійський харчовий кодекс працює як урядовий експертний комітет з усіх питань, що стосуються безпеки харчових продуктів (не з питань ветеринарії). Експерти складають присягу під головуванням Міністра охорони здоров'я та клянуться виконувати свої обов'язки члена Комісії з публікації продовольчого кодексу Австрії неупереджено, сумлінно та відповідно до законодавства. Запрошення здійснює Федеральний Міністр охорони здоров'я відповідно до нашого законодавства про харчові продукти, але відповідно до політичного реалізму в Австрії всім зацікавленим сторонам пропонується бути експертом цієї Комісії, а саме асоціаціям фермерів, операторам ринку та споживачам, університетам, органам влади, інспекторам та урядовим експертам.</p>
	<p>Яким документом передбачене регулювання функціонального розмежування компонентів аналізу ризиків: управління ризиками та оцінки ризиків? Чи достатньо для цього Стандартної операційної процедури?</p>	<p>Принципи зазначені у документі ФАО «Аналіз ризику безпеки харчових продуктів». Посібник для національних органів безпеки харчових продуктів» https://www.fao.org/3/a0822e/a0822e00.htm</p> <p>Я б сказав, що вам потрібні законодавчо визначені принципи, наприклад:</p> <ul style="list-style-type: none">- Регламент (ЄС) № 178/2002 Європейського Парламенту та Ради від 28 січня 2002 року, що встановлює загальні принципи та вимоги харчового законодавства, створює Європейський орган з безпеки харчових продуктів та встановлює процедури з питань безпеки харчових продуктів. <p>Я б запропонував ознайомитися з європейським регламентом, який не лише описує принципи аналізу ризиків, але й створює Європейський</p>

		<p>орган з безпеки харчових продуктів, як він працює та як підтримує менеджерів з ризику.</p>
	<p>Яке фінансування та мотивація роботи незалежних експертів, які залучаються до проведення оцінки ризиків?</p>	<p>В Австрії оцінювачі ризиків працюють в державному органі. Немає потреби в винагороді. Австрійський кодекс передбачає, залежно від робочих підгруп, приблизно від 2 до 10 засідань (півдня) на рік. На мою думку, мотивація для багатьох експертів полягає в тому, щоб залучити свою компетенцію, і що їхня компетентність використовується для управління ризиками. Але якщо це забирає занадто багато часу, експерти більше мотивовані до власних наукових проєктів і завдань та менше до інших запитів.</p> <p>У EFSA, приблизно від 15 до 30 днів зустрічей на рік та існує спеціальна винагорода. Вони шукають найкращих експертів по всій Європі (і в усьому світі), тому добре оплачують їх. Дивіться ПОСІБНИК ПО КОМПЕНСАЦІЇ ЕКСПЕРТІВ.</p> <p>https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUK Ewifh87Xzdb0AhU0_rsIHfZ3D0oQFnoECAUQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.efsa.europa.eu%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2FExperts_compensation_guide.pdf&usg=AOvVaw3eAVP0cgWyuK2Eee2Cjd3x</p>
	<p>Яка навантаження на рік (кількість оцінок ризиків чи інших діяльностей) підрозділу з оцінки ризиків?</p>	<p>На це непросто відповісти. У багатьох випадках ми враховуємо звіти EFSA. Мені легше надати вам цифри EFSA, тому що в нашому агентстві оцінка ризиків змішується з різними завданнями для підтримки наших ризик-менеджерів. EFSA має близько 700 оцінок ризиків і звітів на рік, з приблизно 500 штатними співробітниками і бюджетом близько 100 мільйонів на 2020 рік. Додаткова інформація: https://www.efsa.europa.eu/de/corporate-pubs/annual-activity-report-2020</p>

	<p>Які ви використовуєте критерії для визначення пріоритетності оцінки ризиків?</p>	<p>У питаннях ветеринарії є пріоритетність хвороб тварин за даними МЕБ. Також була проведена робота в EFSA.</p> <p>У сфері безпеки харчових продуктів ми зазвичай посилаємось на EFSA, а на національному рівні – на наш досвід останніх моніторингових та інспекцій, на потенційну шкоду, ймовірність та контрольовану небезпеку.</p>
	<p>Чи створюється план на проведення оцінок ризиків на наступний рік та що враховується при формуванні бюджету на проведення таких оцінок? Ким визначається потреба у фінансуванні оцінок ризиків (проведення додаткових досліджень для отримання нових даних тощо)?</p>	<p>EFSA має прозорий графік оцінки ризиків. Плани оцінки ризиків доступні за посиланням: https://open.efsa.europa.eu/questions/EFSA-Q-2020-00425, напр. ви можете шукати «африканська чума свиней» або «гліфосат».</p> <p>В Австрії ми маємо детальний план конкретних моніторингових та оцінок ризиків. Повинен бути закладений також резерв на незаплановані питання.</p>
<p>Боріс Антунович</p>	<p>Як часто виділяється бюджет саме для створення нових даних при оцінці ризиків в Хорватії?</p>	<p>Відділ оцінки ризиків у Хорватії виділяє бюджет спеціально для створення нових даних під час оцінки ризику в Хорватії 1-3 рази на рік. Зазвичай це пріоритетна проблема, як, наприклад, підвищення рівня афлатоксинів у кукурудзі в посушливий кліматичний рік. Витрати становлять від 15 до 30 тисяч євро за оцінку ризиків, залежно від типу оцінки. Але майте на увазі, що Хорватія є невеликою країною в порівнянні з Україною (4,2 млн жителів), тому Україні може знадобитися більше таких оцінок ризиків.</p>
<p>Стіліанос Кулуріс</p>	<p>Яким чином ви передаєте звіт за результатами оцінки ризиків ризик-менеджерам?</p>	<p>Офіційно EFSA подає результати оцінки ризиків у форматі наукової статті, яку ми опублікували в EFSA Journal. Journal EFSA – Інтернет-бібліотека Wiley</p>
	<p>Ви спочатку його передаєте, а потім</p>	<p>За день (24 години) до офіційної публікації EFSA надсилає попереднє сповіщення ризик-</p>

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Швейцарська Конфедерація

FiBL

	опубліковуєте чи навпаки?	менеджерам про публікацію, що очікує на розгляд. Фактична публікація доступна для ризик-менеджерів і громадськості одночасно.
	Чи є винятки коли ви не опубліковуєте свої результати?	Ні. Усі висновки EFSA публікуються.